

Fiskeriverket
401 26 Göteborg

Datum 2009-04-15
Dnr 32-2008-0610

Fiskeriverkets årsredovisning 2008

Riksrevisionen har granskat Fiskeriverkets (FVs) årsredovisning, daterad 2009-02-20. Syftet har varit att bedöma om redovisningen och underliggande redovisning är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande samt om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut.

Riksrevisionen vill efter granskningen av årsredovisningen och avlämnandet av revisionsberättelse uppmärksamma ledningen på nedanstående.

Riksrevisionen önskar information senast 2009-05-11 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

1. Sammanfattning

Riksrevisionen konstaterar i denna rapport att FV bör:

- utveckla arbetet med analys av mål och effekter i resultatredovisningen ytterligare, detta i enlighet med de krav som ställs i regleringsbrev.
- arbeta vidare med tidigare konstaterade brister i IT-verksamhet såsom färdigställande av förvaltningsplan för teknisk plattform och införande av rutiner för kontinuitetsplanering.
- vad gäller ledningens intygande om intern styrning och kontroll utveckla rutiner för analys och presentation av väsentlig information i årsredovisningen. FV bör under år 2009 utifrån riskanalys genomföra beslutade åtgärder samt följa upp resultatet av dessa.
- vidta ytterligare åtgärder för att åstadkomma tillfredsställande rutiner inom det ekonomiadministrativa området.

Under tidigare år har Riksrevisionen för flertalet nämnda områden rapporterat omfattande iakttagelser. Avrapporteringen har presenterats i ett antal revisionsrapporter, revisionspromemorior samt vid muntlig dialog med myndigheten. Vid våra granskningar noterar vi att utveckling av rutiner till viss del skett under senare år. Åtgärder vidtas dock inte i den takt som krävs för att FV ska anses ha en fullt ut tillfredsställande kontrollmiljö.

I enlighet med förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll har FV under år 2008 kartlagt väsentliga processer i verksamheten och analyserat risker i dessa. Kartläggningen ingår i verkets löpande arbete för att säkerställa den interna styrningen och kontrollen. FV har bedömt risknivån i olika processer och beslutat om eventuella åtgärder utifrån detta. IT-området har vad gäller t.ex. driftkontinuitet bedömts som ett område med högre risk. Vad

gäller ekonomiadministrativa rutiner har risken för en icke rättvisande redovisning bedömts som lägre, något som Riksrevisionen bedömer som tveksamt med tanke på de iakttagelser och avrapporteringar som gjorts under senare år. FV bör även inom det ekonomiadministrativa området fastställa och genomföra de åtgärder som krävs för att nå en tillfredsställande intern styrning och kontroll.

2. Resultatredovisning

Riksrevisionen konstaterade efter granskningen av FVs årsredovisning för år 2007 att beskrivningar och analyser i resultatredovisningen behövde utvecklas för att ge läsaren möjlighet att på ett bättre sätt kunna bedöma den verksamhet som beskrivs i årsredovisningen.

Sammantaget noterar Riksrevisionen att en viss utveckling har skett i årsredovisningen för år 2008. Exempelvis i den måluppfyllelseanalys som görs utifrån ett antal indikatorer framgår, jämfört med föregående år, något tydligare vilka värden för olika indikatorer som är önskvärda för att kunna säga att målet för indikatorn ska vara uppfyllt. Inom några områden, som exemplifieras nedan, anser dock Riksrevisionen att ytterligare förbättringar kan göras.

Vad gäller indikatorn om förädlingsvärde i fiskeflottan (s 31) anser Riksrevisionen fortfarande att analysen om vad de presenterade värdena konkret innebär för företagen kan utvecklas, även om FV skriver att ”det inte finns något värde för när målet kan anses vara uppnått”. För en utomstående läsare bedömer Riksrevisionen att det är svårt att utifrån årsredovisningen bedöma hur allvarligt problemet med låga förädlingsvärden är utifrån de faktiska värden som redovisas i årsredovisningen.

Avseende verksamhetsgren Resursförvaltning redovisas år 2008 en ny indikator, ”Antal bestånd som förvaltas under förvaltningsplaner”. Eftersom arbete fortfarande pågår med att utveckla indikatorn är redovisningen knapphändig, och det framgår inte tydligt vad som är målet med indikatorn, t.ex. att alla kvoterade bestånd ska omfattas av förvaltnings- eller återhämtningsplan. Med den information som ges i årsredovisningen går det inte heller att utläsa någon trend på området, utan FV redovisar istället en förväntad trend inför kommande år. Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kap 1§, ska resultatredovisningen normalt omfatta de tre senaste åren.

Under verksamhetsgren Fiskerikontroll redovisas de totala kostnaderna för olika typer av kontroller. Riksrevisionen bedömer även här att en mer utvecklad trendanalys, inte minst avseende styckkostnaderna/kontroll, hade varit intressant i denna redovisning. Sådan analys görs i årsredovisningen endast för en kontrolltyp, fältkontroller.

I flera fall är det också svårt att härleda den måluppfyllelsebedömning som görs i årsredovisningen, tabell s 51, tillbaka till någon utvecklad analys tidigare i årsredovisningen. Någon samlad verbal analys per mål görs egentligen inte, och de indikatorer som valts enligt ovan ger inte alltid en heltäckande bild gentemot målen i regleringsbrevet. För verksamhetsgrenen Kunskapsuppbyggnad anges exempelvis på s 51 att målet är fullt uppnått, eventuellt med enstaka undantag. För två av de tre indikatorerna inom verksamhetsgrenen (Kunskap om värdefulla fiskbestånd respektive Underlag inom datainsamlingsförordningen) är dock målen för respektive indikator inte uppnådda, för den tredje indikatorn som berör vetenskaplig publicering är indikatorvärdet lägre än föregående år.

Rekommendation

FV bör fortsätta att utveckla arbetet med att tydliggöra analysen av mål och effekter, utifrån eventuella indikatorer mm i enlighet med de krav som anges i regleringsbrevet. I detta arbete rekommenderar Riksrevisionen att FV så långt som möjligt eftersträvar tydlighet avseende eventuella målvärden som eftersträvas, samt att relevanta trender analyseras och presenteras för att ge en bättre bild av hur verksamheten utvecklas över tiden.

3. Informationssäkerhet

I revisionsrapport (dnr 32-2007-0653, daterad 2008-04-23) från granskningen avseende budgetåret 2007 framförde Riksrevisionen ett antal synpunkter på FVs hantering av vissa IT-frågor. Efter uppföljande besök vid FV i februari 2009 konstateras att vissa frågor fortfarande inte har hanterats.

Den förvaltningsplan för teknisk plattform som enligt tidigare information skulle ha färdigställts under 2008, och som utgör en väsentlig grund för övrigt arbete inom IT-området, var fortfarande inte färdigställd vid granskningstillfället. Detsamma gäller tillämpningen av de rutiner för kontinuitetsplanering som var förväntade att införas under 2008. Avseende denna fråga noterar Riksrevisionen särskilt att just frågan om driftkontinuitet inom IT-område är en av de risker som FV särskilt lyft fram i den riskanalys som tagits fram som underlag för ledningens intygande i årsredovisningen om intern styrning och kontroll.

I samband med granskning har Riksrevisionen tagit del av två systemförvaltningsplaner för år 2009. Av detta urval framgår att informationssäkerhetsfrågorna inte fullt ut beaktats i förvaltningsplanerna på det sätt som anges i den mall för Fiskeriverkets systemförvaltningsplaner som Riksrevisionen tagit del av. Vidare noteras att problemområden har identifierats men inte åtgärdats, såsom brister i incidentrapporteringsrutiner.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar att ovan nämnda frågor hanteras under 2009.

4. Intern styrning och kontroll

Generaldirektören har i årsredovisningen, i enlighet med kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, avlämnat ett intygande om den interna styrningen och kontrollen vid FV. I generaldirektörens intygande, samt anslutande text i resultatredovisningen, framgår att generaldirektören anser att det föreligger brister i den interna styrningen och kontrollen avseende uppföljning och avslut av programperioden 2000-2006 för Fonden för fisket utveckling (FFU).

Riksrevisionen bedömer att FV i årsredovisningen på ett tydligare sätt borde ha analyserat orsakerna till den noterade bristen, vad avser olikartade tolkningar av gällande regelverk mm. Av årsredovisningen framgår att kommissionen stoppat utbetalningar till Sverige avseende FFU-programmet till följd av rapporterade intern kontrollbrister i programmets genomförande, och på annan plats i årsredovisningen redovisas att FV värdereglerat en uppbördsfordran mot EU om ca 12,9 mnkr till följd av de stoppade utbetalningarna. Riksrevisionen bedömer att FV borde ha utvecklat resonemangen om eventuella ytterligare konsekvenser av de identifierade bristerna, samt vilka åtgärder som vidtagits för att hantera bristerna.

Riksrevisionen konstaterar vidare att FV i alla delar inte hunnit genomföra verifiering av kontrollåtgärder samt uppföljande verksamhet avseende identifierade risker, på det sätt som anges i förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Rekommendation

FV bör utveckla rutinerna för analys och presentation av väsentlig information i årsredovisningen. Detta för att säkerställa att läsaren fullt ut blir införstådd med orsaksförhållanden och konsekvenser avseende viktiga frågor som tas upp i årsredovisningen. FV bör vidare under år 2009 säkerställa genomförandet av beslutade kontrollåtgärder, samt följa upp resultatet av dessa åtgärder.

5. Brister i ekonomiadministrativa rutiner och rutiner för kvalitetssäkring av lämnade uppgifter i årsredovisning 2008

Efter granskning av de senaste årens årsredovisningar och delårsrapporter har Riksrevisionen framfört synpunkter på brister i diverse ekonomiadministrativa rutiner. Brister har noterats dels i FVs löpande rutiner och dels i rutiner vid upprättande av delårsrapporter och årsredovisningar.

Vid granskning av årsredovisningen för år 2008 konstaterar Riksrevisionen åter att en hel del arbete återstår för att skapa rutiner som ger en tillfredsställande kontrollnivå. Riksrevisionen har i minnesanteckning, daterad 090330, mer i detalj presenterat iakttagelser. Iakttagelserna rör dels områden som tidigare behandlats och dels nya områden.

Tidigare berörda områden där en fortsatt utveckling bör ske är rutiner för avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet, inventering av anläggningstillgångar, avstämning av lån för anläggningstillgångar, avstämning av utveckling av räntekontosaldo.

FV bör även se över rutiner för hantering av fordringar till andra myndigheter, hantering av leverantörsskulder, redovisning av utestående åtaganden inom bemyndiganderam och tillämpning av valutakurs vid värdering av EU-relaterade fordringar och skulder.

I årsredovisningen har FV redovisat ett antal fordringar och skulder gentemot EU, t.ex. förskott av medel från Europeiska fiskefonden och upparbetade kostnader för datainsamling. Vid värdering av dessa fordringar och skulder har generellt inte hänsyn tagits till valutakurser och deras förändring. Vid regleringar har FV vidare inte redovisat några kursdifferenser. FVs modell för redovisning innebär att fordringar och skulder per 081231 har värderats till för låga belopp och att kursvinster inte har redovisats i resultaträkningen.

Förskottet från Europeiska fiskefonden har redovisats som en skuld om 35 mnkr. Detta belopp erhöll FV vid betalningstillfället i början av år 2008. En redovisning av förskottet till balansdagens kurs hade inneburit att skulden istället värderats till 42 mnkr.

Fordringar för datainsamlingsprojekt, som bedrivits under år 2008, har inte heller redovisats till balansdagens kurs. I slutet av år 2008 har det också varit aktuellt att slutreglera fordringar avseende datainsamlingsprojekt för år 2007. I samband med detta uppstod en valutakursvinst om ca 1 mnkr. Enligt uppgift har aktuell valutakursvinst inte redovisats som en finansiell intäkt utan reducerat det anslag som normalt belastats vid nationell medfinansiering. Förutom en felaktig redovisning innebär FVs tillämpning att det blir aktuellt med en annan procentuell fördelning mellan EU-finansiering och nationell finansiering, än den som beslutats av EU.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar åter att FV ser över rutiner för redovisning och avstämningar så att den finansiella information som ges om verksamheten är tillförlitlig och följer gällande regelverk.

Vad gäller FVs fordringar på och skulder till EU rekommenderar vi att FV ser över den nuvarande modellen för värdering och redovisning.

FV bör stämma av med ESV att vald modell överensstämmer med gällande regelverk.

Ansvarig revisor Frank Lantz har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Mariette Hagenfjärd har varit föredragande.

Frank Lantz

Mariette Hagenfjärd

Kopia för kännedom:

Regeringen